

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóvatai:
Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési és hirdetésidő-
jak küldendők.

Bezáratok nem adódnak vissza.

Felölös szerkesztő: Éder János.

Kiadó-és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:

Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

Megelen minden vasárnap reggel

A mi jelöltünk.

Az egész országban megindultak a képviselőválasztási mozgalmak. A hangzatos politikai trázisoktól viszhangzik széles hazának minden zege-zuga föl a Kárpátok sziklabércétől az Adria medencéjéig.

Mindenütt e szép ország határain belül a politikai jelszavak uralkodnak. Egyik jelölt az egyik politikai párt jelszavával kel sikra, a másik, a másik politikai párt igazát vitatja. Szóval politika a palotákban, a kunyhókban, a templomokban, a koresmákban és mindenütt ahol csak tömegesebben gyűlnek össze az emberek közül különösen azok, akik a mai rohadt társadalmi rendszer közepette elég szerencsés kiválasztottak, hogy az ország sorsának intézésébe befolyhassanak, szóval, akik képviselőválasztói joggal bírnak.

Igy történhet aztán meg, hogy ilyen osztályrendszer közepette olyan férfiak vagy helyesebben individuumok jutnak felszínre, akik az ösmeretlenség homályából min-

den érdem és tudomány nélkül jutnak a törvényhozás porondjára csak azért: mert esetleg vagyonsabb, jobban bírja a választási költségeket fedezni, mint számtalan olyan egyén, aki eszével szóval szellemi tehetségével emelkedik ki polgártársai közül.

Hát még Nyugat-Európa művelt nemzetét eltekintve politikai párt állásuktól kiváló szaktekintélyeket a kormány kebelébe megtartanak, addig nálunk ebben a szerencsétlen országban azt kell tapasztalnunk, hogy az európai műveltség színvonalán álló szaktekintélyeket csak azért: mert esetleg más politikai meggyőződéssel bírnak, mint az uralkodó politikai párt mellőz, sőt azt lehet mondani száműz az ország sorsának intézői közül, sőt mi több, nem egyszer megtörténik, hogy ugyyszólván olyan embereket látunk felszínre kerülni az ország, a nemzet sorsának intézésébe, akikről az előtt azt sem tudtuk, hogy léteznek-e, akik az ösmeretlenség homályából, minden érdem nélkül tolakodnak fel a hatalom lépcsőjére.

Ilyen körülmények között, lelkesedéssel üdvözljük Csongrád községe tenkölt gondolkozású polgárait, midőn párt és felekezeti különbség nélkül egy olyan jelölt mellé sorakoztak, akinek neve maga egy társadalmi iránynak; a munkának a műveltségnek, a kulturának progjamja. Egy olyan férfinak aminő *Hieronymi Károly* m. kir. közmunka és közlekedésügyi miniszter nem kell politikai kijelentéseket tenni.

Hieronymi Károly nem egy politikai párt-é, nem egy ország-é hanem egész művelt Európá-é.

Hieronymi Károly m. kir. közmunka és közlekedésügyi miniszterrel szemben le kell tenni a fegyvert minden tisztességes politikai pártnak, mert személyében minden politikai pártnak a nyugat-európai műveltség színvonalán álló szaktekintélyt kell tisztelni.

Éppen azért mi, akik ma sem egyik, sem másik, felszínen lévő politikai párthoz nem tartozunk, mint olyanok, akik a nagyfőfiakat bármely politikai párthoz tartoznak is tiszteletben tartjuk, teljes tehetségünkkel és minden

TÁRCA.

Nőm és a husvét.

Szeretem a tavaszt. És bár filiszter életet élek, tavasszal valami szokatlan melegség, lelkesültség, vagy jobban mondva poézis költözik lelkembe, mit Ady Endre ur is megirigyelhet tőlem.

Dél volt. A hivatalomból jöttem és hazafelé tartottam. A nap teljes pompájában ragyogott és én levettem felöltőmet s kidüllesztett mellet élveztem a balzsamos tavaszi levegőt. A lelkem csodálatos érzésekkel volt tele, valami boldogság féltét éreztem. Elgongoltam, hogy milyen szép az élet és milyen jó annak, akít, mint engem, adahaza szerető hitvese várja egy csókkal és pompás ebéddel. Lelkesültségemben vettem egy csokor ibolyát, hadd vegye tudomásul szeretett nőm is tavaszi érzéseimet.

Drága nőm, a Viki, már várt. Derűs ábrázattal nyujtottam át neki szerény ibolyacsokromat és egy gyöngéjű hitvesi csókot igyekeztem ajkára lehelni.

Őnagysága nem vette tudomásul poétikus érzéseimet. Komor arccal fogadott és a felajánlott hitvesi csókot hallgatagon, de erélyesen elbaritotta magától. Majd szótlanul hozta a levest.

— Miért vagy olyan kedvetlen ezen a gyönyörű tavaszi napon? — kockáztatam meg a kérdést.

Nőm, miután az ő szokott, megvető tekintetével végigsujtott közömbösen válaszolt:

— Tavasz? Ez az időszak csak azokat az asszonyokat érdekli, akiknek gondos férjük van.

— Nem értem. Hiszen a gondosságomat ez az ibolyacsokor is bizonyítja.

— Szép kis gondosság! Tudod-e, hogy alig egy hét vaszt el bennünket a husvétől?

— Fiaskám, már régen a fejembe motoszkál a husvét. A husvét, a tavasz legszebb ünnepe. És mi méltóan fogjuk megünnepelni. Teszünk egy kirándulást a zödbe és megiszunk néhány korsó jó tavaszi sört.

— S.ép kis gondosság! A husvét a tavasz legszebb ünnepe. De a husvét nem

sörivásra, hanem mátra van berendezve.

— Mi az a más?

— A husvét az asszonyok ünnepe. Husvétkor minden asszonynak pompázni, diszelegni kell. Husvétra minden asszonynak új kalap, új cipő és új ruha kijár. Mert téli ruhába bujtatott asszonyok nem csinálnak husvétot. Te hozol nekem egy csokor ibolyát és ezzel készítesz ki engem husvétra.

— Drága Viki, nincs igazad. A husvétit új ruhát és új kalapot pótolja az én mélységes szerelmem.

— Abból nem lehet husvétkor felöltözni.

— Minek is szóltam neked a tavaszról??

— Légy egész nyugodt, a tavasz már december óta a fejemben van. Én csak annyit mondok, ha a tavaszt nem akarod megbecsteleníteni, akkor legyen gondod szeretett nődre is.

— Hisz ez a husvét tönkre fog tenni! Honnan veszek én ennyi pénzt ruha, cipő és kalapra? A bankok most nem adnak pénzt, mert mérleget csinálnak.

— Mit bánom én. Szeretett nőd egy

jelzéssel dugaszolt kis üvegekbe töltött Pasztőrízált savanyu mentes **Maláta tápsört** tart raktáron

HUSLÄNDER JENŐ sör főraktára.

Házi fogyasztásra **szoptató anyák** és lábadozó betegek táplálására (orvosi tekintélyek által ajánlva,

Közkivánatra,

erőnkkel támogatjuk nem csak, mint hazafiak: hanem, mint Csongrád község polgárai **Hieronymi Károly**, m. kir. közmunka és közlekedésügyi miniszter ur jelöltségét.

Éljen Hieronymi Károly, mint a csongrádi kerület képviselőjelöltje!

Képkiallítás a leánypolgáriban.

Egy komoly és ép ezért csak kevesek által megértett festőművész, Piroska István a csongrádi polg. leányiskola termében kiállítást rendezett festményeiből. Akinek van műérzéke, első pillantásra észrevette, hogy a fiatal festő már nemcsak megérti, de beszélni is tud azon a nyelven, mit csak az emberiség kiválasztottai beszélnek, s amelyet a művészet nyelvének neveznek. Van négy fajtája a festőművészetnek: műszerelő, tudós, művész és műértő. Művészek legjobban tudnak a művészet mechanikus részéről beszélni a műértő az eszme és elrendezésről, a tudós a történetéről, de a műszerelő a benyomás és érzelméről ítél és ez legnevesebb részt választotta. Piroska az utóbbiak közé tartozik. Kétségtelen, hogy leginkább a fiatal frissen hazaérkező művészek osztálya az, melynek ajkairól e műszavak, hogy szinezés, kontur világoshomály, vázlat, árnyék és fény, harmonia, levegő, perspektíva, nyugalom, tonus, mérték, stílus iskola stb. mint viz úgy folynak, de csakhamar kitűnik, hogy minden művészetük e műszavakból áll.

Piroskában azonban habár fiatal, de nagyon is komoly műszerelőt lehet felismerni. Valósággal szerelmes a magyar alföld titokzatos szépségeibe s komolyan szenteli magát a légutolsó kunyhó romantikusának is, a helyett, hogy mint más reklámművészek groteszk korcsma alakok, vagy dekoltált női alakok olcsó hatásaival csábítaná a nézőt és vevőt. Az az egy nagy kár, hogy a művészet kenyeret kénytelen keresni s nem tud sokat dolgozni, mert sokat kell neki dolgoznia. Diszlet és cimfestők sokkal könnyebben találnak kenyeret, mint a legnagyobb művészgéniusz s már nem egy nagy festő a művészet napszámosságában merült alá végleg. Egy híres művész mondta, hogy a nagy festők a holtakat élesztik föl, ők maguk csak a haláluk után kezdenek élni. Nem is csoda, mert csak ritkán van a gazdagoknak érzékük a művészet kincsei iránt és millió meg millió ember kasonlít azon dragonyoskatonákhoz, ki egy bécsi viasz-szobrot látva fölkiáltott: cimborák, ha ezek a figurák a miénk lennének, egész életünkre elég subickunk lenne! Akit Isten nem áldott meg műérzéssel, annak egyáltalán nincs

mindenképpen gondos asszony. Igen, én gondolok a tavaszra. Igen, én már megrendeltem az új tavaszi kosztümöt, az új cipőt és az új „Chantecler” kalapot.

— Szent Isten! Mennyit tesz az ki?

— Nam sokat. Egyébb apróságokkal együtt mindössze 560 koronát. Mindent a legszebben elintéztem, nem kell sehova sem elmennem bevásárolni, sőt a számlát is a hivatalomba fogják vinni.

— A hivatalomba?

— Oja.

Az iménti poétikus érzéseim egyszerre elpárologtak. A legnagyobb undorral távoztam lázról a hivatalba és lecsüsgesztett fejvel haladtam az utcán a tavaszi napsugárban.

Pinty-Urfi.

fogalma a művész lelkesedése és műveiről s ha még hozzá öregek felfogása, akkor gunyosan kérdezi: „mire való ez”? Pedig kit nem gyönyörködtet szobájában egy szép tájkép, mely néhány boldog órának, lelki élvezetnek emlékéit in natura idézi föl. S ki tagadja, hogy nemesítő hatása is van a szép festményeknek. Mert fölébresztik mindjobban a természet szépségei s a művészet iránti érzéket, finomítják a szemet mélyről mindenki, azt hiszi, hogy ép oly jól lát vele mint más; ép úgy mint ahogy mindenki akarja hinni, hogy ő szép, vagy hogy ép, egészséges esze van.

Hogy pedig magáról a kiállított festményekről is mondjunk valamit, tán elég lesz annyit említenünk, hogy báró Mednyánszky a tájképfestők világhírű mestere, valahol meghallván, hogy Piroska kiállította Csongrádon a képeit husvét vasárnapján ő maga személyesen idesietett azok megtekintésére s a kitüntetésből meglepődött művész alkotásaiból kiemelt 85 darabot, azok eladását megtiltotta s a Tárlatra való beküldésüket meghagyta. Az első teremben szép darabok voltak: Belvárosi utcaszélet, szobrok a Borghese kertben, Városházai ut Romában, Holdas éj a felgyői uton, Nyárfák a Tisza parton, Tanya télen, Mátrai táj, Erdő mélye, Fűzes széle télen, Őszi szántás, Gunyhó, Este a Tiszaparton, Alföldi táj, Tavaszi délután a Tiszaparton, Részlet a holt Tiszáról, Kunyhóvirágzó almafával, Szakadékos Tiszapart, Tarihonya teregetés, Szőlőbeli részlet. Kitűnő portrai közül a megszólalásig hű F. I. kisasszony, Dr. B. A. s Cs. F. képmásai. A második teremben ugyancsak lekötö a nézőt egy hatalmas festmény, M. S.-né kitűnő képmása, melyen első tekintetre észrevenni azon probléma ügyes megoldását, melyet a világitás vizsátság okozott. E terem azonban egy egész új értékgyűjteménye az afrikai, spanyolhoni és olaszországi impressióknak, melyek rövid idő alatt országos nevet biztosítanak a fiatal mesternek. Ezek közül különösen megkapók: Kartagó romjai, Nápolyi öbölből, Arab utca, Táj Tunis környékén, Tengerpart Oranban Vesuvio, Pompei romjai, Via Appia Rómában, Esős délután Algírban, Felhő: délután Pálermóban, Titus diadalive, Allé Hirenzében stb. Egy külön teremben volt a kiállítás slágerje, mely méltán fogja a bámulokat vonzani s illetékes körök figyelmét felhívni s ez a nagy Velasquez alkotásának ügybevagóan hű másolata: A feszület. Ez az óriási kép maga is megérdemlé a kiállítás megszépítését. Megérdemlé a művész is, hogy a Kaszinó előrsége néhány napra felajánlana a Kaszinó falait egy újabb világot kiállítás rendezésére amelyet bizonyára sokan szeretnének még egyszer megnézni.

UJDONSÁGOK.

— **Hieronymi párt.** Hieronymi Károly m. kir. közmunka és közlekedésügyi miniszter ur kijelentette, hogy a neki felajánlott csongrádi jelöltséget elfogadja és megválasztása esetén a mandátumot meg is tartja. A párt érdekében a **Hieronymi párt** ma d. e. 10 órakor a Hunyadi Kávéházban (Szilvák János vendéglője) gyűlést tart, melyre ezton is meghívja mindazokat, akik Hieronymi Károly miniszter ur jelöltségének hívei.

— **Nemzeti munkapárt.** A Csongrád-megyei „Nemzeti Munkapárt” ma d. u. 3 órakor tartja alakuló gyűlését Szentesen a Petőfi-szálló nagytermében.

— **Hazasodjunk.** Guthy Soma jeles fővárosi írónk, ki színműveivel, novelláival, detektiv történeteivel vált országsszerte nevezetessé, annak egyik kitűnő énekes bohózatát a „Hazasodjunk” címűt fogja a Cs. Ip. K. E. műkedvelő ifjusága ma előadni. A Lidike leányával számításában pórujárta Sámson mester házasságközvetítő; a két szerepű szerelmes Kulcsár Kálmán; ezután a gazdag tót nábob: Kubacska Flóris, az ő „Passermann”-féle kagylójával, annak atyafiságával: a nevető és veszedő örökösökkel, továbbá Liszka énekesnő, hát a szerencsétlen Dusákék Ponty Menyhért szitakötő a házasulandó kliensekkel együtt meglepő alakításokra adnak alkalmat. Az iparosifjuság, figyelembe véve műveltség fokát, — fáradságot és szorgalmat nem kimélt igyekezetével valóban méltó színvonalra igyekszik emelni a darabot, mert az egy hónap óta tartó próbák melyeknek egyikét látni szerencsések voltunk fejjogosítanak arra, hogy a nagy és körültekintő munka, az új diszitésekre fordított költségek, szóval egy a szellemi, mint a technikai kivétel iránt sikert jóslólag nyilatkozzunk; mert remélni merjük, hogy iparosifjuságnak legjava, valamint eddig, úgy ma is — azelőbb elmondottak alapján — derckasan megállja helyét. Az anyagi sikert különben biztosítani látszik az a messzemelő érdeklődés is, amellyel szemben az egész hét folyamán találkozunk.

— **Halálozások.** Az elmúlt héten két tekintélyes polgár halt el Csongrádon. Forgó G. György március 21-én, id. Kovács János volt takarékpénztári aligazgató március hó 30-án hunyt el. Ne ügödjanak békében! Kovács János hozzátartozói a következő gyászjelentést adták ki: »Özvegy Kádár Péterné szül. Kovács Viktória, mint az elhunytnek testvér huga és Kovács György unoka öccse, egy a maguk valamint a többi rokonok öz. Csorbáné szül. Madecki Mária, öz. Bodorné szül. Madecki Eszter és néhai Kunné szül. Madecki Klára, gyermekei: Kálmán, Árpád, Matild és Sandor, Vajda Tamás és neje Ötvös Mária mint hű ápolók nevében, mélyen szomorodott szívvel jelentik a felejthetetlen jó testvér a gyengéd nagybácsi és a jó rokonnak, id. Kovács Jánosnak a csongrád-városi takarékpénztár aligazgatójának folyó évi 1910. március hó 30-án este 6 órakor életének 82. özvegyiségének 4-ik évében a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megbolodultnak hült teteme április hó 1-én d. u. 3 órakor fog a rom. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a családi sírboltban az örök nyugalomnak átadni. Az engesztelő szent miseáldozat pedig április hó 6-án reggel 7 órakor fog a Mindenhatónak bemutatni. Csongrád 1910. március 31. Áldás és béke legyen drága porai felett!

— **Műkedvelő.** A „Csongrádi Iparosifjusági Közművelődési Egyesület” ma este 8 órai kezdettel tartja műkedvelői előadását. A kibocsátott meghívók és a kiragasztott plakátok mindenről körülményesen tájékoztatják a közönséget. Az „Erzsébet” disztermébe a bejárat a „Gazdasági Egylet” aijtáján lesz. Belépő-díj: I. helyre 160 fill., II. helyre 140 fill., állóhelyre 1. kor., kartzatra 50 fillér. Weisz Márk és Kämpfner Vilmos üzleteiben ma

Oriási választék kerékpárokban!

Állandó nagy raktár varrógépekben.

Csakis elsőrangú gyárak képviselete. Nagy raktár kerékpár-részek gumik és varrógép-alkatrészekben. Eredeti gyári árak. Szolid és pontos kiszolgálás.

Villamos izzólámpák, acetylen égők, **Wellisch gépraktára Szentés, Görög-ház Főtér.**

d. e. 10 óráig az I-ső és II-ik helyre szóló jegyek előre váltva 20 fillérrel olcsóbbak. Erdemes a mai műkedvelőre már csak a diszletek megtekintése kedvéért is elmenni.

— **Tömött kacsá.** Igazi kövér tömött kacsát bocsájtottak tollunk Csongrádról a nagyközönség étvágyának kielégítésére. Ugyanis, azt sürgönyözte valamelyik törölmetszett „hazaffy Budapestre, hogy Faragó Antal jelölésén és a részére rendezett fáklyás menetben 2000 szóval *kettőezer* választó polgár vett részt. Hát nulla meg nulla az csak nulla vagyis semmi tehát 1—2 nullával több vagy kevesebb az is csak semmi, de hát hazugságnak mégis csak valami akkor: midőn Csongrádnak ez idő szerint 850 választója van bejegyezve a választók névjegyzékébe, hogy kerül ki azután ebből a 850-ből 2000 azt csak úgy lehet megérteni, ha fellelészük, hogy az illető tudósító szintén úgy gondolkodott, hogy nulla meg nulla az nulla, tehát ha két nullával többet ír az úgy sem számít, mert hát utóvégre is csak nulla. Így került azután a „Szegeci Friss Ujságba” egész ártatlanul p. u. 20, szóval husz választó helyett kétnullával több az az 2000, szóval kettőezer.

— **Fordított időjárás.** Ugy látszik, hogy a Halley-féle üstökös egészen megváltoztatta az időjárást, sőt meg is fordította. A télből tavaszt, a tavaszból meg telet csinált. Még decemberben és februárban valóságos tavaszi melegek jártak és ime, amint beköszöntött március 21-ke a tavasz azóta meg mindig tél van. Csak úgy hasítja a járó-kelők képét a metsző északkeleti szél. Egyre fagy és még a hó is esik. Valószínű, hogy a február és március elsején beköszöntött tavasz miatt kivirágzott gyümölcs fák a barack és mandula természet már elvitte a hideg, csak a többi gyümölcsöt is el ne vigye. De országsszerre nagy hidegek járnak. Még Fiumében is havazott. Máramaros megyének téli képe van és a m. hó 30-án Sopronba akkora hó esett, hogy a házak teteje csak úgy roskadozik a tehertől, szóval egész országban, de külföldön is most van tél.

— **A 48-as és függetlenségi párt.** A helybeli 48-as függetlenségi „Just párt” a m. vasárnap délelőtt Faragó Antal eddigi képviselőt jelölte ismét. Faragó Antal a jelöltséget elfogadta és az nap 8 órakor fáklyás menetet rendeztek a képviselőjelölt lakásához. A képviselőjelöltet R. Papp Pál ügyvéd köszöntötte fel, mire Faragó Antal megköszönte a kitüntető bizalmat. Majd R. Papp Gedeon szolnoki bírósági vegrehajtó tartott beszédet.

— **Korcsmás emberek öröme.** közgazgatási bíróság a korcsmázó emberek öröme hozta bizonyára azt a döntést, amelyben azt mondja ki, hogy a vármege által alkotott korcsmai szabályrendelet által megállapított kihágási ügyekben a a birói panasza bélyegmentesek. Ugy gondoljuk azonban, hogy nagyobb öröme volna a korcsmázó emberiségnek, ha olyan döntvényt hoznának, amely a korlátlan ivás szabadságot biztosítja s nem kellene az italok árát pohárként és féliterneként megfizetni.

— **Elsikkasztott 130 koronát.** Bernát János volt pénzügyőri fővigyázó, akit szabálytalanság miatt elbocsájtottak, azután a községnél mint djnok volt alkalmazva az elmúlt héten Kádár Imre 130 koronáját amelyet a postán kellett volna feladnia elsikkasztotta. Feljelentették.

— **Triesti általános biztosító társulat.** (Assicurazioni Generali) Budapest, V. Dorottya-utca 10. és 12. A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali),

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., baleset és szovatosági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikasztás elleni biztosításokat és versenylóvak, telivérek és egyéb érdekesebb tenyészállatok biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság számára. A csongrádi ügynökség. Rosenberg Ede, Halász Ignác.

— **A gőzgépközlelők és kazánfűtők** leközlelőbbi képesítő vizsgái Szegeden április hó 10 napján d. e. 9 órakor a szegedi alsó szivattyutelepen fognak megtartani. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos közut 61) beküldendők.

— **Kunyhó tűz.** A múlt hó 26 án Szilaj András szőlőbeli kunyhója ismeretlen okból leégett. A kár körülbelül 300 korona.

— **Szőlős-Gazdák** saját érdekükben kérik egy levelezőlapon a legújabb árjegyzéket Nagy Gábor szőlőnagybirtokostól Kóly (Bihar megye). Sok fontos, hasznos tudnivaló van e kitűnően szerkesztett könyvben.

— **Tűz.** A múlt hó 30-án Sziládi János hajóhid utca 6 ik számú háza égett le. A tűz keletkezésére nézve merültek fel ugyan gyanus okok, azonban még sem lehetett megállapítani sem a gyújtogatást, sem a gondatlanságot. Biztosítva volt.

— **Subát lopott.** Kókai István subáját ellopták. A csendőrség kinyomozta a tolvajt és elfogta. A suba mekerült.

— **Betöréses lopás.** Tömörkényen az elmúlt héten Bégi István tanyáját ismeretlen tettes kiásta és onan az előtte való napon levágott disznóhúsát, ágyneműt és 30 korona kész pésztt elloptott.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társulat.

(Assicurazioni Generali) f. évi március hó 17-én tartott 78-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1909. évi mérlegek. Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1909. december 31-én érvényben volt **életbiztosítási tőkeösszegek** 1 034.103.236 korona és 09 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 45.594.165 korona és 27 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 20.902.175 korona 14 fillérrel 304.144.877 korona 43 fillérre emelkedett. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tőkörűveg biztosítást a díjbevétel 18.260.118, 562 korona biztosítási összeg után 30.032.501 korona 37 fillér volt, miből 11.650.431 korona 96 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 18.381.669 korona 61 fillérre rugott és ez összegből 13.648.715 korona 83 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten a jövő évre vitett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 127.799.977 korona 76 fillér. A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 3.751.471 korona 90 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.772.890 korona 57 fillérre rugott. Károkkért a társaság 1909-ben 38.550.375 korona 41 fillért és alapítása óta 977.344.997 korona 32 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 192.439.457 korona 63 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 24.677.880 korona 19 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 6.300.000 koronát tesz ki. Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 346.151.371 korona 52 fillérről 366.829.741 korona 68 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 77.884.424 korona 11 fillér, 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 31.094.716 korona 81 fillérr. 3. Letéteményezett papirokra

adott kölcsönök 3.606.138 korona 57 fillér. 4. Érték papirok 337.547.914 korona 18 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 9.372.603 korona 39 fillér. 6. Tárcá váltók 581.948 korona 79 fillér. 7. Készpénz és az intézet követeléseit a hitelezők követeléseinek levonásával 6.738.995 korona 83 fillér. Összesen 366.829.741 korona 69 fillér. Ezen értékek-ből 71.5 millió korona magyar értékekre esik. Az A semcurazioni Generali a múlt évben a „Minerva” általános biztosító részvénytársaságot elapította meg Budapest, mely társaság a kezességi és óvadék-, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikasztás elleni biztosítást, nemkülönben a versenylóvak, telivérek és más értékesebb tenyészállatok biztosítását vezette be mint új ágazatokat hazánkban.

Hirdetmény.

Az aranka kötelező irtása tárgyában kiadott 36451/1904 és 66600/1907. számú m. kir. földművelésügyi miniszteri rendelet alapján közhírré tétetik, hogy az aranka a lakosság által irtandó s a mulasztók kihágást követnek el, mely a kihágási cselekmény megtorlásán túl az észlelt arankának a hatóság által a mulasztást elkövetők terhére való kiirtásával jár.

A mezőőrök utasítva vannak a mulasztás azonali bejelentésére.

Csongrád, 1910. április 1

Előjáróság

1510.1907. sz.

Hirdetmény.

Felhívom mindazon munkaadókat, akik a gazdaságukban alkalmazott cselédjeik után a 120 filléres hozzájárulási díjjal megrovattak, de ezt a községi pénztárnál mind ezideig be nem fizették, hogy cselédjeik után kik már az előző évben is ugyanazon munkaadónál szolgáltak s náluk sz. előző év végén foglalatotított általános összeírásakor összeíratnak, ezen cselédjeik után a hozzájárulási díjat azonnal az új év után nyomban felfogadott cselédjeik után pedig az esedékes díjat az szolgálatba, lépesnek az előjárósághoz való bejelentésével egyidejűleg azonnal annál is inkább lefizessék, mert be nem fizetés esetén nemcsak, hogy a baleset alkalmával a pénztárból semminemű megtérítésre számot nem tarthatnak, hanem cselédjüknek, illetőleg ezek jogutódainak ugyanolyan összegű segélyt tartoznak a sajátjukból megfizetni, mint amilyen segélytől azok a pénztártól szemben estek.

Csongrád, 1910. április 1.

Kovács Elemér
jegyző.

Hirdetmény.

A művelési ágban beállott állandó jellegű változásokat a földadókataszter kiigazításáról és a földadó százalékanak megállapításáról szóló 1909. évi V. t.-c. 6 §-a értelmében 1910. évi január hó 1-től kezdve az érdekelt birtokosok a változást követő 30 nap alatt bejelenteni kötelesek, ezen bejelentésnek elmulasztása az 1885. évi XXII. t.-c. 7. §-a alapján az 1883. évi XLIV. t.-c. 101. §-ában megszabott pénzbüntetést vonja maga után.

Ezen bejelentések a községi birtoknyilvántartói hivatalban eszközözendők.

Tájékoztatl megjegyeztetik, hogy az állandó művelési ágak a következők: és pedig: szántóföld, kert, rét, srőlő, legelő, erdő, nádas és földadó alá nem tartozó adomentes területek.

Csongrád, 1910. március 31.

Kovács,
jegyző.

Góg János,
h. bíró.

Hirdetmény.

Az 1900. t.-c. 8 § a alapján minden munkaadó köteles a szolgálatában álló minden egyes gazdasági (külső) cseléd után az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegély pénztár javára a községi (városi) pénztárba évenként előre 120 fillért fizetni. Ezen hozzájárulási díj a 13100/1905. eln. szám alatt kelt földművelésügyi rendelet 18 §-a alapján minden év április hó 1-én esedékes.

Ha azonban a munkaadó cselédeinek személyében vagy létszámában az általános összeírás fogantatása után változás áll be, akkor a változás az új cseléd szolgálatba lépésétől számított 15 napon belül a községi előjáróságoknak (városi adóhivatalnak) szóval vagy írásban bejelentendő és a hozzájárulási díj ezen bejelentés alkalmával (tehát április hó 1-je előtt is) azonnal befizetendő; a cselédek személyében beállott változás esetében azonban a díj természetesen csak akkor fizetendő meg, ha a munkaadó a 120 fillért a szolgálatból eltávozott cseléd után azon évre még nem fizette be.

A hozzájárulási díjak a 14100/1905. eln. szám alatt kelt földmiv. és ügyi miniszteri rendelet 19 §-ában foglalt rendelkezés alapján a munkaadóktól még akkor is okvetlenül átveendő, ha az összeírási és kivetési lajstrom bármely okból nem áll rendelkezésre az előjárásnál (városi adóhivatalnál.) sőt ugyanazon rendelet 18. §-a köteletségévé teszi a közegeknek azt is, hogy a munkaadókat a 120 filléres hozzájárulási díjnak az esedékesség időpontjárg való befizetésére ismételtlen is felszólítsák.

Csongrád, 1910. március 20.

Sólya Gyula
főjegyző.

Csongrád község előjáróságától.
2736.910. sz.

Hirdetmény!

Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár ez esztendővel működésének tizedik évébe lépett. Az 1900. XVI. t.-c. 20. §-a illetőleg 42 §-a értelmében a pénztár azon I. csoportbéli rendes tag családjának, aki nem baleset következtében hal meg, ha az elhunyt 35 évesnél fiatalabb korában lépett a tagok közé, 5 évi tagság után, ha pedig 35 évesnél idősebb korában lépett a tagok közé, 10 évi tagság után 200 korona egyszerre mindenkorra szóló segélyt ad. Ez összegnek felét kapják a II. csoportba tartozó tagok családjai. A pénztár működésének tizedik évével mind sűrűbben következik be, hogy a fentebbiek értelmében haláleseti segélyre való igényjogosultságot szerez a tag családja akkor is, ha a tag nem baleset következtében hal meg, mert mind több azon tagok száma, akik a törvényben előírt tagsági időt betöltötték, vagy betöltik.

Csongrád, 1910. március 30.

Sólya Gyula
főjegyző.

Hirdetmény.

M. kir. földmiv. és ügyi miniszter 4924/II—B. 1910. szám. Valamennyi törvényhatóságnak. Tekintettel a huszofgyasztó nagy világgpiacokon a sertéshusban mutatkozó szükségre és a rendkívüli magas sertésárakra, melyek minden valószínűség szerint a közeli pár év alatt aligha fognak lényegesen csökkenni, kívánatos és különösen mezőgazdasági érdek, hogy sertés-tenyésztésünk lehető gyorsan nagyobb lendületet vegyen és mentől több értékesíteni való anyagot szolgáltatasson, E célból egyidejűleg utasítottam valamennyi kir. gazdasági felügyelőseget, hogy a sertés-tenyésztés fejlesztésére különös gondot fordítsanak és felhatalmaztam a felügyelősegeket, hogy a köztenyésztési célokra szolgáló kanok vételárából egy harmadot állami támogatásként ezen év folyamán kivételesen elengedhessenek, továbbá, hogy mindazokban a kis községekben, ahol a koccák csekély létszáma miatt a kan tenyészképessége teljesen hi nem használható, illetve ahol a tartási költségek ennélfogva az anyaállattulajdonosokat aránytalanul terhelnék, a kantartás terhének csökkentése végett évi 50 koronáig terjedhető állami segítséget hozzanak javaslatba. Midőn a törvényhatóságokat ez intézkedésem tartalmáról és céljáról érte-

sitem, felkérem, hogy e fontos közgazdasági cél szolgálatában a saját hatáskörében is megtegye az alkalmasnak látszó intézkedéseket és közegeimet a járási hatóságok és községek megfelelő utasításával eljárásukban hathatósan támogassa. Budapest, 1910. évi március hó 2. gróf Serényi s. k.

A hivatalos másolat hitelül: Kókay Imre s. k. vrm. kiadó. (P.H.) — 1880. alisp. 1910. sz. V. Ezen miniszteri rendelet Szentés r. t. yáros polgármesterével, a járási főszolgabírák és községi előjáróságokkal tudomásvétel régett közlöm. Szentésen, 1910. évi március hó 12-én. Dr. Nagy s. k. h. alispán.

2763/910. szám.

Ezen földmiv. és ügyi miniszteri rendelet tudomásvétel végett a gazdaközön-séggel közlöm.

Csongrád, 1910. március 29.

Sólya Gyula
főjegyző.

Kerékpár

angol gyártmány, jó karban, olcsón eladó. Gyovai István tanító. Réti-utca 11. szám.

Doktorátust szerezhetsz

három hónap alatt

»Tájékoztató a jogi szemináriumról« című könyvben leírt készülési módot követve. — Díjmentesen megküldi: Dr. Dobó Kolozsvár Malom-u. 14.

Walla József

cementárugyár részvénytársaság
Alapítással 1878, évben. Telefon, 59—90.

Mozaiklap, Műkő és cementárugyár. Beton. Vasbeton- és Burkoló építési vállalat.

Iroda és gyár kizárólag:

Budapest, VII. Gizella-út
38. szám.

Művelt és okos ember nagy sujt helyez a fogápolásra, mert annak elhanyagolása nemcsak szépség hiba, hanem egyben undorító szagot ad a lehetnek. Szakorvosok egyöntetű véleménye szerint a beteg fog további romlását megakasztja, a száj üreget szagtalanítja s a fogakat gyönyörűen fehériti. Sztraka-féle

Menthol fog szappan. Kapható gyógyszárakban és drógérikában. Ára 1 kor. Kapható Csongrádon Barna Henrik gyógyszertárában.

Köhögés!

Aki az egészségét szereti, az MEGÓVJA.

5500 hiteles bizonylatok bizonyítéka segélyt hozó eredményt.

Kaiser-féle MELL-KARAMELLÁKRA a három hársfáról.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, katarus, elnyálkásodás, görcs és számlhurutos bántalmaknál.

Egy csomag 20 fillér. Egy üveg 80 fillér. Csongrádon kapható: Wiesner Lajos, Löw Adolf és Barna Henrik urak gyógyszertárában.

Szőlősgazdák!

Homokon és kötött földön.

Aki borait mindenkör jó áron és hamar akarja eladni, ültessen Delaware szőlőt szántóföldekre is és ha a hiányzó tőkét ezzel pótolja, az ilyen vegyes bor olyan finom lesz, hogy drágán és hamar elkel.

Ezt bizonyítjuk, kik már termeljük és bizonyítják a nagy borkereskedők, akik 60—80 koronáért is megveszik hektóját, ha százezer hold ilyen teremne is. Permetezés nélkül a mult évben is perennospórától mentes nagy termést adott (holdanként 35 hektó)

Vesszőröl árjegyzék ingyen és bérmentve.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos KÖLY Bihar-m.

Posta, távirtda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven

Soha többet!

nem változtatom a szappanomat, mert amióta a Bergman Steckenpferd „Liliumtejszappant“ (védjegy Steckenpferd) von Bergmann & comp Tetschen a E. használatba vettem, amely szappan a gyógyszerzappanok közül a szeplő ellen a legjobb, az arcb r ápolására pedig páratlan. — Darabja 80 fillér. Kapható minden gyógyszer-tárban, drogériákban és parfüm üzletekben.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy nálam a legdivatosabb és a legmagasabb igényeknek megfelelő

férfi-ruha

készül a lehető legszolidabb árak mellett.

Ajánlom továbbá dus választéku magyar és angol szövet raktáromat,

Amidőn a n. é közönség kegyes pártfogását kérem, maradtam teljes tisztelettel:

Medgyesi Ferencz

férfi szabó
szabó ipari szakoktató.

Szőlő-
oltványokat

szállít amerikai sima és gyökere vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótálva legdu-sabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

Tulajdonos: Gaspári Frigyes.

Medgyes, 68. sz. (Nagyküküllő-megye)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.